

Parcul Național Retezat

Tărâmul fermecat cu ochi albaştri

Scurt istoric al Ariilor Naturale Protejate din zona Munților Retezat

După ce în anul 1927 este înființată o primă rezervație naturală de mici dimensiuni în Munții Retezat, la propunerea și insistența profesorului Alexandru Borza se înființează, la 22 martie 1935, Parcul Național Retezat, primul de acest fel din România, pe o suprafață de aproximativ 100 kmp (10000 ha).

“Retezatul este, din toate punctele de vedere, geologic și geografic, botanic și zoologic, precum și ca rezervație de vânătoare, un tărâm sfânt pentru știință, un monument sacru al naturii...”

Prof. Alexandru BORZA, părintele Parcului Național Retezat – 1933

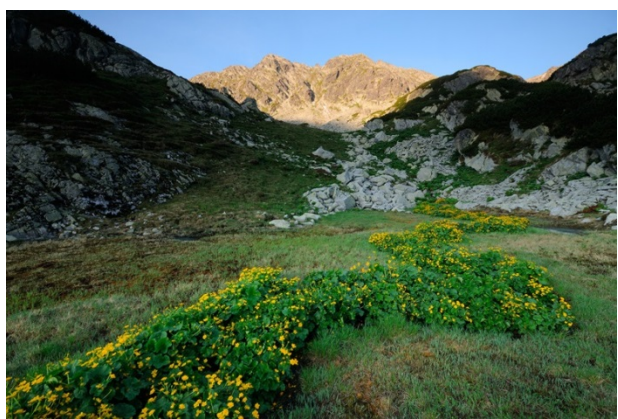
În anul 1955 se înființează Rezervația Științifică Gemenele – Tăul Negru, probabil printr-o hotărâre de ministru, dar documentele de înființare nu sunt disponibile la momentul actual.

În anul 1979 Parcul Național Retezat este desemnat ca Rezervație a Biosferei de către Comitetul UNESCO „Omul și Biosfera” (Man and the Biosphere).

După mai multe acte normative de diverse ranguri au prevăzut extinderi succesive de-a lungul timpului ale suprafeței Parcului, prin Legea 5/2000 suprafața PNRRB se declară oficial ca fiind de 38047 ha. Ceea ce nu este chiar adevărat, dar în prezent se lucrează la îmbunătățirea substanțială a preciziei de măsurare a suprafeței Parcului și aflarea unei valori cât mai apropiată de realitate.

Obiectivele Parcului Național Retezat Rezervație a Biosferei - arie naturală protejată de categ. II IUCN

1. Conservarea ecosistemelor naturale și protecția proceselor naturale.
2. Managementul turismului în scop educațional și recreațional, astfel încât prin practicarea acestuia să se mențină zona într-un stadiu cât mai apropiat de cel natural. Intensificarea activităților de educație și conștientizare publică sunt considerate părți importante ale managementului turiștilor.
3. Luarea în considerare a nevoilor populației locale, inclusiv a celor de utilizare a resurselor naturale, dar cu păstrarea unui impact negativ minim asupra naturii.

Munții Retezat au o structură foarte diversă și spectaculoasă

Din punct de vedere *geologic*, Munții Retezat au în mare parte o structură cristalină, granodioritele formând o parte semnificativă a lor.

În partea de sud însă, în Retezatul Mic, predominante sunt rocile sedimentare (calcarele).

Geomorfologie: pe teritoriul PNRRB se întâlnesc predominant forme caracteristice reliefului glaciatic, cu 20 de vârfuri peste 2000 m (cel mai înalt: Peleaga - 2509 m). În Retezatul Mic, datorită preponderenței rocilor sedimentare, se întâlnesc numeroase fenomene carstice: peșteri, chei, lapiezuri.

Componenta *hidrologică* a PNRRB se caracterizează prin multe pârâuri și mai mult de 50 de lacuri; majoritatea lacurilor sunt de origine glaciatică. Cel mai întins lac glaciatic din țară este Bucura, cu suprafața de 8.86 ha și cel mai adânc este Zănoaga, cu adâncimea de 29 m.

Flora Retezatului este bogată și variată

1190 specii de plante superioare (aprox. 38% din totalul speciilor de plante superioare spontane din România);
90 de specii endemice (22% din totalul de aproximativ 400 specii endemice acceptate pentru România);
130 de specii rare și vulnerabile (Lista Roșie a plantelor din România).

Centru genetic pentru genul *Hieracium* :

- 257 specii prezente în Retezat, inclusiv endemite ca *Hieracium borzae*, *Hieracium nigrilacus* ș.a.;
- genul *Poa*, cu 31 taxoni.

Pădurile, care ocupă aproximativ 52% din suprafața PNRRB, sunt bine conservate, mai mult de 30% dintre ele fiind naturale.

Principalele specii din Parc sunt molidul - *Picea abies* (81%), fagul - *Fagus sylvatica* (12%), bradul - *Abies alba* (4%) și mesteacănul - *Betula pendula* (2%); în Rezervația științifică, zâmbrul (*Pinus cembra*) reprezintă 8% din totalul arboretelor.

Jneapănul (*Pinus mugo*) stabilizează majoritatea pantelor abrupte din masiv, fiind un element de foarte bună protecție împotriva avalanșelor și a eroziunii terenului.

Retezatul este casă pentru mii de specii, de la insecte până la urși

- **Nevertebrate:** din miile de specii prezente în parc, 27 sunt endemice. În timpul inventarului inițial s-au descoperit aici specii noi pentru România.
- O zonă din parc – Lunca Berhinei – a fost declarată *Zonă de Importanță Lepidopterologică* pentru Europa.
- **Pești:** 11 specii, din care una este introdusă antropic - păstrăvul de lac (*Salmo trutta lacustris*).
- **Amfibieni:** 11 specii, mai mult de jumătate din speciile existente în România. Dintre acestea, 8 sunt rare și/sau vulnerabile.
- **Reptile:** 9 specii, adică 40% din speciile din România, din care 1 rară și 7 vulnerabile.
- **Păsări:** 185 specii, mai mult de jumătate din speciile din România; 120 dintre acestea cuibăresc aici.
- **Mamifere:** 55 specii, reprezentând 23% din speciile terestre ale Europei; 22 sunt strict protejate și 13 au nevoie de măsuri speciale de conservare.

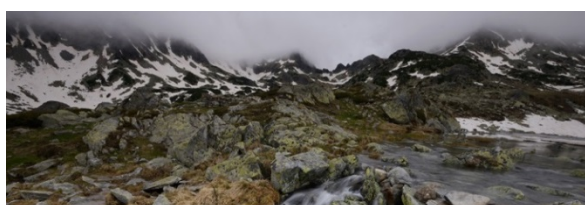
Aici trăiesc: **lupul, ursul, râsul, pisica sălbatică, capra neagră, căpriorul, cerbul, vidra, marmota, 13 specii de lilieci și multe alte specii.**

Habitat

54 habitate conform categoriilor IUCN

Cele mai importante habitate sunt:

- pășunile alpine și subalpine
- regiunile stâncoase
- întinderile de jneapăn
- păduri montane de foioase

- păduri boreale de conifere
- habitatele acvatice
- tufărișurile de pe marginea apelor

Administrația Parcului – unitate cu personalitate juridică a Regiei Naționale a Pădurilor- Romsilva

Principalele activități desfășurate de personalul APNR sunt:

- inventarierea biodiversității - Inventarierea și cartarea speciilor de floră și faună din PNRRB;
- monitorizarea diverselor valori și procese naturale de pe teritoriul Parcului;
- pază - în colaborare cu structurile montane ale Jandarmeriei Române;
- conștientizare publică și educație;
- revitalizare tradiții.

